

JOVE ORQUESTRA NACIONAL DE CATALUNYA

La Jove Orquestra Nacional de Catalunya fa deu anys. Han estat uns anys carregats de feina, però sobretot plens d'il·lusions. Treballar amb gent jove vol dir això, tenir il·lusió. Una il·lusió encaminada primer a assolir una bona formació, però també una il·lusió a poder-se dedicar a aquella activitat professional a la que un hi ha dedicat tantes i tantes hores d'estudi. S'ha de dir, i creiem que s'ha de dir ben fort, que l'estudi de la música representa molt esforç i moltes hores de dedicació. Aprendre bé l'ofici de músic no és gens fàcil. La JONC és un projecte formatiu pensat i dissenyat per a complementar la bona feina que s'està fent des de les escoles i conservatoris de música. Des del CCM esperem que aquesta motivació que representa pels joves músics poder formar part de la JONC pugui mantenir-se fins a assolir unes bones orquestres professionals pel país. Però això ja és un altre tema.

- **CCM: Jove Orquestra Nacional de Catalunya. D'on va sortir la idea? Quins són els seus orígens?**

- ROSER TREPAT (Directora Executiva de la JONC): L'inici de la JONC va ser l'any 1993. Arribat a

un cert punt, els joves estudiants de música es trobaven amb un nivell d'aprenentatge important, però per manca d'experiència en orquestres, no superaven les proves per accedir-hi. En aquells moments la iniciativa s'anomenava JOSC-Jove Orquestra Simfònica de Catalunya. Sobretot va néixer gràcies al suport de Josep Pons. Amb el temps, la Generalitat de Catalunya i especialment el Departament d'Ensenyament assumeix el projecte i passa a convertir-se en JONC-Jove Orquestra Nacional de Catalunya, tal i com coneixem en l'actualitat el projecte. Els Departaments de Joventut i de Cultura també van donar suport i ho continuen fent igual.

Des del primer moment vàrem funcionar amb una comissió artística formada per Josep Pons, Benet Casablanca, Jaume Cortadellas i Carles Riera. El projecte era i encara continua sent - evidentment - formatiu, enfocat des d'una perspectiva molt globalitzadora. Per exemple, si es treballa l'època barroca es fa des d'una perspectiva multidisciplinària, tractant tant els aspectes musicals com els relacionats amb la literatura, pintura, arquitectura ... un seguit de conferències i d'audiovisuals amb un clar objectiu formatiu. La JONDE (Jove Orquestra Nacional d'Espanya) i orquestres d'arreu d'Europa han estat un gran mirall per

a nosaltres. Durant aquests 10 anys la línia pedagògica ha estat la mateixa. Encara que hi ha hagut canvis en la direcció, els criteris de la comissió no han variat. Després d'un temps es va crear l'OEMUC (Orquestra de les Escoles de Música de Catalunya) molt relacionada amb les escoles de música de Catalunya. La creació d'aquesta orquestra per a estudiants més joves ha estat una manera d'optimitzar recursos i d'apropar la línia pedagògica de la JONC als músics més joves

- **Un jove estudiant, com s'ho ha de fer per entrar a formar part d'aquest projecte formatiu?**

-Per entrar a la JONC es fan un seguit d'audicions exactament iguals que les que es fan per entrar a una orquestra. Amb aquesta primera actuació, intentem que s'acostumin al món professional. Nosaltres no mirem titulacions, avaluem nivells. Un alumne nostre entra als 17 anys. Si al final dels "encontres" no té cap informe negatiu d'algun dels seus professors, s'hi estarà fins a 3 anys més. Però si aquest noi o noia tingués 24 anys, als 25 ja no podria formar part de la JONC. És un sistema pensat per tal que cada 3 anys es renovi totalment l'orquestra. En aquesta prova ens vàrem adonar que hi havia molts aspirants amb un nivell bo, però que per qüestions d'edat - perquè eren massa joves - no els podíem admetre, i era una llàstima! Eren nois i noies que prometien. No era - no és bo - enviar-los al carrer. El 99% de la JONC (aleví) han passat després a la JONC (tornant a fer audicions però ...) Això els va estimular.

El procés de selecció dels membres de les orquestres de la Fundació es realitza anualment mitjançant unes audicions on es convoquen les places vacants. Els que són nomenats membres titulars per primera vegada gaudeixen d'un primer període de 2 anys de permanència. Després d'aquest primer període poden

La **JOVE ORQUESTRA NACIONAL DE CATALUNYA** (JONC) neix el setembre de 1993 amb el nom de Jove Orquestra Simfònica de Catalunya (JOSC). No és fins al 1999 que se li dóna el seu nom actual (JONC). Dirigida des de la seva fundació per Josep Pons, recentment ha estat nomenat Manel Valdivieso com a nou director artístic de l'orquestra.

La **JONC** és un dels programes de treball de la Fundació del mateix nom, que presideix la Consellera d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. Integra al seu Patronat a diversos representats del cercle cultural i musical català alhora que el President de la Generalitat n'és el president honorari. La **JONC** compta també amb un consell assessor format per personalitats de reconegut prestigi, que aporten la seva experiència i coneixements al projecte educatiu i artístic de l'orquestra. En formen part figures tan rellevants com Victòria dels Àngels, Lluís Claret, Àlícia de Larrocha, Antoni Ros-Marbà, Jordi Savall i Guy van Waas.

Des del seu naixement, l'objectiu principal de la **JONC** ha estat el de facilitar una formació orquestral integral als joves músics del nostre país. Per aconseguir-ho, es convida els millors directors així com professors del panorama internacional que compten amb un reconegut prestigi professional i que aporten una àmplia experiència orquestral. Aquest treball pedagògic es du a terme mitjançant un seguit d'*Encontres* de treball anual de caràcter intensiu en els quals, a més de les classes i els assajos seccionals i orquestrals, s'organitzen tertúlies i col·loquis sobre temes musicals per orientar els estudiants, conferències sobre temes artístics, culturals i professionals, i es realitzen projeccions audiovisuals relacionades amb el programa que es prepara. Al final de cada *Encontre*, l'orquestra realitza una gira de concerts per diferents escenaris de Catalunya, i avui podem dir que la **JONC** ha participat en els festivals i sales de concerts més importants del país, sota la direcció de mestres del prestigi de Josep Pons, Guy van Waas, Ernest Martínez-Izquierdo, Jordi Mora, Manel Valdivieso, Bary Sargent, Jan Caeyers, Robert King i Paul Goodwin.

renovar la titularitat cada any mitjançant noves audicions, fins a l'edat màxima establerta (25 anys).

- Qui s'hi pot presentar?

- L'edat màxima per entrar per primera vegada a l'orquestra és de 23 anys. En el cas que aquesta sigui l'edat en el moment d'entrar-hi, cal audicionar cada any, fins a tenir l'edat límit.

- Abans has esmentat els *Encontres* ...

- El treball pedagògic de la JONC es du a terme mitjançant una sèrie d'*Encontres* que es desenvolupen durant tot l'any, i on l'alumne, a més a més de les classes i els assajos seccionals i orquestrals, també assisteix a tertúlies i col·loquis sobre temes musicals, conferències sobre temes artístics, culturals i professionals, i es projecten diferents audiovisuals sobre el programa que s'està preparant. Aquests *Encontres* són de caràcter intensiu i es compaginen amb el calendari dels estudis d'ensenyament (batxillerat, universitat,...) i els conservatoris. Això ens obliga a treballar en períodes curts de temps i sempre en vacances. Al final de cada *Encontre*, la JONC ofereix el resultat del seu treball en forma de gira de concerts per diferents indrets de Catalunya.

- **Amb els alumnes que ja veieu que tenen un nivell acceptable, gairebé professional, teniu establert algun mecanisme de relació amb les nostres orquestres professionals?**

- Sí, efectivament. Ho tenim amb l'Orquestra Simfònica

del Vallés, amb l'OBC i també amb la del Liceu. Sempre que podem els donem possibilitats. Un projecte com el de "l'Acadèmia" (Liceu) ha estat un gran èxit. Un 80 % dels seus components eren de la JONC. Amb això es demostra que s'està fent una bona feina. Que anem per bon camí. Darrerament, en les proves d'admissió de professionals per les nostres orquestres, els "nostres" ex-alumnes no tenen més remei que competir amb professionals que venen d'altres països ... i s'estan assolint uns bons resultats. Cal informar que les proves són amb cortina (només es pot escoltar i no es pot veure res). Són molt difícils ja que els nivells realment estan pujant molt. Hem d'educar cap aquest grau d'exigència.

- Així doncs els nivells van augmentant?

- El nivell dels ensenyaments musicals cal que sigui cada cop més elevat, ja que cada vegada és més difícil entrar a les orquestres. Sí que els nivells estan augmentant molt.

- **Vosaltres teniu una manera ben objectiva d'avaluar amb una perspectiva general tal com estan anant els ensenyaments musicals en el país. Com torneu aquesta informació al sector de l'ensenyament?**

- Aquest és un aspecte pendent. Voldríem connectar-hi molt més. Properament anirem a fer unes audicions per diferents indrets dels països. Certament el millor retorn als ensenyaments musicals és amb el bagatge i la il·lusió que tenen els músics de la JONC".

- Tractant amb joves, a vegades el professorat pot observar més coses en 10 dies intensos que no en any de conservatori. Aquest coneixement ...

- La formació a la JONC marca molt. Realment els mateixos directors de les diverses orquestres relacionades amb els nostres joves reconeixen que quan "falten" els de la JONC, l'orquestra se'n ressenteix. Són gent que tiren del "carro". Tornen a les seves orquestres "tirant" encara més. És una manera d'estimular l'altra gent, de motivar-los. No estem parlant dels components de la JONC, sinó de l'estímul, del referent que els nostres joves estan creant respecte als seus companys i companyes. La majoria de conservatoris estan oberts, hi ha molt bona comunicació entre nosaltres.

- El fet que vinguin 3 o 4 cops l'any, de diferents llocs, amb diferents tècniques, ...

- Aquí està lo bo! Tothom ve amb tècniques diferents, i a tothom se'l respecta. Aquest component els professors el tenen clar. Mai es canvia res. Se li ensenyen diferents maneres d'afrontar les dificultats, però ell i el seu professor són els que - en definitiva - marquen el model. El que passa és que l'alumnat ja ha vist una altra manera d'enfocar les dificultats, coneix més perspectives. La JONC funciona com una orquestra per a joves. Això vol dir que es fa un seguiment molt estret de cada cas.

ben segur que properament començarem a veure els resultats. Esperem-ho! Sempre he opinat que una de les matèries més importants per l'educació de la sensibilitat és la música. Tothom n'hauria de saber.

Cada cop tenim més aspirants per entrar a formar part de la JONC. Afortunadament, a l'augmentar el nombre d'escoles i de conservatoris de música augmenten també les possibilitats de millorar els nostres futurs professionals. No necessàriament tots els alumnes dels conservatoris s'han de dedicar al camp professional. Estudiar música és una inversió pel país. Una millora cultural i social imprescindible. Tenim una gran base. Una xarxa d'escoles i conservatoris de música importants.

- A més d'aquesta dinàmica, cap a on més opines que s'hauria de tendir?

-Els pedagogs, els mestres ... aquest aspecte és molt i molt important. Cal tenir cura en la formació continuada dels professionals que es dediquen a l'ensenyament musical. És tot un procés, una dinàmica que tota ella està molt interrelacionada.

- Si comparem l'experiència de la JONC amb països propers al nostre, com estem?

- Tenen més experiències similars. Tenen més "JONCS". A França, per citar un exemple, a cada regió en tenen una.

Personalitzem totalment. Hi ha alumnes que ja veiem que musicalment poca cosa faran. N'hi ha d'altres que sí, i n'hi ha que tot i destacant volen estudiar una altra carrera diferent a la de música. Volen ser enginyers, metges, ... tot això ja ho veiem.

- A d'altres països que ens porten avantatge es formen orquestres amb aquests alumnes que tenen nivell però que ja veiem que no s'hi dedicaran ...

- T'entenc perfectament. A aquests països hi ha orquestres amateurs fantàstiques, aquí encara tenim molta feina per fer. Estem tenint embrions d'aquests tipus d'iniciatives, i

Tot això ja anirà venint ... D'entrada cal solidificar tot el que tenim. Aquí, cada conservatori té una orquestra. És una opció que va donant bons resultats

- Des del Consell Català de la Música que et sembla que podríem fer per vosaltres?

A part de donar-nos a conèixer, nosaltres (la JONC) a través de vosaltres (Consell) estem presents en les escoles i conservatoris. Tenim un eix connector i de lligam, i l'hem d'aprofundir.

Joan Fradera